

รายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี

ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑

วันอังคารที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๑๙.๓๐ - ๑๔.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมกองแผนงานและวิชาการ อาคาร ๕ ชั้น ๔ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ผู้มาประชุม

๑.	นายภักดี โพธิศิริ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ประธานอนุกรรมการ
๒.	นายพูลลาภ ฉันทวิจิตรวงศ์	รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	อนุกรรมการ
๓.	นายพิเชฐ บัญญัติ	รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	อนุกรรมการ
๔.	นางจริยา มิตรอุปถัมภ์	นักวิทยาศาสตร์เชี่ยวชาญ กรมโรงงานอุตสาหกรรม	อนุกรรมการ
๕.	นางเพ็ญภา กัญชนะ	ผู้อำนวยการกองอนุญาตทางนิวเคลียร์และรังสี สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ	อนุกรรมการ
๖.	นายสุเมธา วิเชียรเพชร	ผู้อำนวยการกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการ
๗.	พันเอกหญิง บุษยามาส มุ่งธัญญา	รองผู้อำนวยการกองควบคุมยุทธภัณฑ์และ พัฒนาอุตสาหกรรม ศูนย์การอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศและพลังงานทหาร	อนุกรรมการ
๘.	นายศรันย์ วัฒนธาดา	ผู้เชี่ยวชาญด้านควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร	อนุกรรมการ
๙.	นางสาวนลินี ศรีพวง	รองผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบ อาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค	อนุกรรมการ
๑๐.	นางสาวปริยณิธย์ ไหมเจริญศรี	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ กรมอนามัย	อนุกรรมการ
๑๑.	นางสาวกนกวรรณ พรหมณเรศ	นักวิชาการมาตรฐานชำนาญการพิเศษ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	อนุกรรมการ
๑๒.	นางพรคนางค์ ปิตาภา	นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ กรมศุลกากร	อนุกรรมการ
๑๓.	นายศุภมล ศรีสุขวัฒนา	ผู้ทรงคุณวุฒิ	อนุกรรมการ
๑๔.	นางสาวนงลักษณ์ สถิติน์กาญจน์	กรรมการ กลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๑๕.	นายปิยะพงษ์ พุทธา	ผู้ประสานงาน สมาคมอารักขาพืชไทย	อนุกรรมการ
๑๖.	นางสาวปรกชล อู่ทรัพย์	ผู้ประสานงาน เครือข่ายเตือนภัยสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	อนุกรรมการ
๑๗.	นางยุพดี ศิริสินสุข	ผู้ประสานงาน มูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา	อนุกรรมการ
๑๘.	นางสาวธนธร ยอดสมสวย	นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ แทนผู้อำนวยการกองบริหารจัดการวัตถุอันตราย กรมโรงงานอุตสาหกรรม	และเลขานุการร่วม

๑๙. นางวิมล สุวรรณเกษาวงษ์	ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	อนุกรรมการ และเลขานุการร่วม
๒๐. นางอมรรัตน์ สีนะนิธิกุล	เภสัชกรชำนาญการพิเศษ กองแผนงานและวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการร่วม

ผู้ไม่มาประชุมเนื่องจากติดราชการ/ภารกิจอื่น ๆ

๑. นายอำนาจ วงศ์บัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิ
๒. นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม ผู้ทรงคุณวุฒิ
๓. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายอนิรุทธ์ ทรงจักรแก้ว ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
๒. นางสาววรรณิกา นาควิษระ ผู้อำนวยการบริหาร สมาคมการค้านวัตกรรมเพื่อการเกษตรไทย
๓. นายปรีชัย กู้เกียรติสินธุ์ นายกสมาคมธุรกิจเคมี
๔. นางจรรยา มณีโชติ นายกสมาคมวิทยากรวิชาชีพแห่งประเทศไทย
๕. นางสาวยุรวรรณ อนันตมณี คณะกรรมการสมาคมวิทยากรวิชาชีพแห่งประเทศไทย
๖. นางสาวทิพวรรณ เกิดศิริ นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กรมวิชาการเกษตร
๗. นางสาวประไพศรี อาสนรัตน์จินดา นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ กรมควบคุมมลพิษ
๘. นางยุวรี อินนา นักวิชาการอิสระ
๙. นางพิชญา เอี่ยมสำอางค์ เภสัชกรชำนาญการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๑๐. นางสาวกิริมา รุณภัย เภสัชกรปฏิบัติการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๑๑. นางสาวณัฐชนก บัวภิบาล เภสัชกรปฏิบัติการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

เริ่มประชุม

เวลา ๐๙.๓๐ น.

ประธานฯ กล่าวเปิดการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ และดำเนินการตามวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑

เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒

รับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงเสนอที่ประชุมพิจารณารับรองรายละเอียดตามเอกสารประกอบการประชุมวาระที่ ๒ ปรากฏว่ามีผู้ขอแก้ไขรายงาน ๔ ท่าน ดังนี้

๑. ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม ขอแก้ไขรายงานประชุมฯ หน้าที่ ๗ ย่อหน้าที่ ๒ จากล่าง ดังนี้ “นางจริยา มิตรอุปถัมภ์ ให้ข้อมูลว่า การพัฒนาฐานข้อมูลของกรมโรงงานอุตสาหกรรมบรรจุอยู่ในแผนแม่บทการจัดการสารเคมี ทั้งนี้อาจยังไม่จำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมาย แต่เห็นว่าควรปรับปรุงระบบและวิธีการประสานงาน

และให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) เข้ามาช่วยสนับสนุนเนื่องจากบุคลากรของกรมโรงงานอุตสาหกรรมยังมีข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการข้อมูลขนาดใหญ่”

๒. ฝ่ายเลขานุการฯ (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) ขอแก้ไขรายงานประชุมฯ หน้า ๒ ย่อหน้าที่ ๒ บรรทัดที่ ๒ จาก “...ในวันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑...” เป็น “...ในวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑...” และในย่อหน้าเดียวกัน บรรทัดที่ ๔ แก้ไขจาก...ในวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑...” เป็น “...ในวันที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑...” และในหน้าที่ ๗ บรรทัดที่ ๙ จากล่าง แก้ไข “...สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (สรอ.)...” เป็น “...สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)...”

๓. ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ขอแก้ไขรายงานประชุมฯ หน้า ๑ บรรทัดที่ ๓ จากเดิม “เวลา ๑๙.๓๐ - ๑๔.๐๐ น.” เป็น “เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๔.๐๐ น.”

๔. นายศุภมล ศรีสุขวัฒนา ขอแก้ไขรายงานประชุมฯ หน้า ๑๒ ย่อหน้าที่ ๔ จากล่าง จาก “กฎหมายว่าด้วยกระทรวงสาธารณสุข” เป็น “กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข”

มติที่ประชุม

เมื่อไม่มีผู้ใดขอแก้ไขรายงานการประชุมอีก ที่ประชุมจึงรับรองรายงานการประชุม คณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ ตามที่มีผู้ขอแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

๓.๑ ร่างเอกสารข้อเสนอการพัฒนาด้านกฎหมายเพื่อลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมี

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้สรุปที่มาของการพัฒนาร่างเอกสารข้อเสนอการพัฒนาด้านกฎหมายเพื่อลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมีว่า ตามที่คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการสารเคมี มีมติในการประชุมฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนามาตรฐานสารเคมี มี ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ภก. ภักดี โพธิศิริ เป็นประธาน สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และกรมโรงงานอุตสาหกรรม เป็นฝ่ายเลขานุการฯ เพื่อทบทวนและวิเคราะห์กฎหมายเกี่ยวกับการจัดการสารเคมี ทั้งในประเทศและต่างประเทศ นำมากำหนดกรอบการพัฒนามาตรฐานสารเคมีของประเทศ ให้ครอบคลุมอย่างครบวงจรของสารเคมี เพื่อนำไปสู่ลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมี รวมทั้งให้ข้อคิดเห็นการพิจารณากฎหมายสารเคมีใหม่ และรายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการแห่งชาติฯ ทราบ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ รองนายกรัฐมนตรีและประธานคณะกรรมการแห่งชาติฯ ได้ลงนามคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนามาตรฐานสารเคมี ที่ผ่านมามีมติของคณะอนุกรรมการพัฒนามาตรฐานสารเคมี ได้ปฏิบัติงานโดยประชุมเพื่อทบทวนปรับปรุง และพัฒนามาตรฐานสารเคมี รวมทั้งการจัดตั้งองค์กรกลาง รวม ๓ ครั้ง ระหว่างวันที่ ๑๐ เมษายน - ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ทั้งนี้ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ประชุมเห็นชอบให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำบทสรุปข้อเสนอการพัฒนาด้านกฎหมายเพื่อลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมี ประกอบด้วยมาตรการ ๓ มาตรการ คือ มาตรการเร่งด่วน มาตรการระยะยาว และมาตรการเสริม เสนอคณะอนุกรรมการฯ ในการประชุมฯ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ ในวันที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ก่อนนำเสนอคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติพิจารณา

ดร.ยุวรี อินนา ที่ปรึกษาโครงการฯ ได้นำเสนอข้อเสนอการพัฒนากฎหมายเพื่อลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมี ให้ที่ประชุมพิจารณา ประกอบด้วย (๑) ความเป็นมา (๒) การวิเคราะห์ปัญหาและช่องว่างการจัดการสารเคมี (๓) การทบทวนกฎหมายและองค์การจัดการสารเคมีต่างประเทศ (๔) การวิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณามาตรการด้านกฎหมายในการแก้ไขปัญหาช่องว่างการจัดการสารเคมี และ (๕)

ข้อเสนอการพัฒนาด้านกฎหมายเพื่อลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมี รายละเอียดตามเอกสารประกอบการประชุม วาระที่ ๓.๑

ความเห็นที่ประชุม

ประธานฯ เสนอให้แก้ไขมติการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ จากเดิม “ที่ประชุมฯ เห็นความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายให้เป็นสากล ในบริบทที่เหมาะสมกับประเทศไทย โดยไม่ต้องออกกฎหมายสารเคมีใหม่” เป็น “ที่ประชุมฯ เห็นความสำคัญที่จะต้องปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย โดยในระยะเร่งด่วน ไม่จำเป็นต้องออกกฎหมายสารเคมีใหม่ ส่วนระยะยาว ควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายให้เป็นสากลและเหมาะสมกับบริบทประเทศ”

ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม เสนอให้แก้ไขมติการประชุมฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ ดังนี้ (๑) จาก “ที่ประชุมฯ เสนอให้เปลี่ยนชื่อกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย เป็น กฎหมายว่าด้วยการควบคุมสารเคมี” เป็น “ที่ประชุมฯ เสนอให้เปลี่ยนชื่อกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย เป็น กฎหมายว่าด้วยสารเคมี” เพื่อให้ความหมายกว้างขึ้น และ (๒) “ที่ประชุมฯ เสนอให้ดูแลสารเคมีทุกชนิดที่มีใช้ในประเทศอย่างครบวงจร ทั้งก่อนออกสู่ตลาด (Pre-marketing) ออกสู่ตลาด (Marketing) หลังออกสู่ตลาด (Post-marketing) และสารเคมีทุกชนิดที่ใช้ในประเทศ ต้องผ่านการประเมินความเสี่ยง” แก้ไขเป็น “...และใช้หลักการบริหารจัดการความเสี่ยง” เพื่อให้ครอบคลุมเรื่องการใช้เทคโนโลยีหรือมาตรการต่าง ๆ เพื่อบริหารจัดการความเสี่ยง

ผู้แทนมูลนิธิสาธารณสุขเพื่อการพัฒนา เสนอว่า ไม่ควรอภิปรายเรื่องชื่อกฎหมายแต่ควรอภิปรายเกี่ยวกับสาระสำคัญของกฎหมายให้เกิดการควบคุมกำกับการใช้สารเคมีปลอดภัยอย่างครบวงจร หลักการของกฎหมายว่าด้วยสารเคมีใหม่ ควรกล่าวถึงเรื่องกลไกเชื่อมโยงการทำงาน ระบบถ่วงดุลการทำงานระหว่างหน่วยงาน และความสอดคล้องของการบังคับใช้กฎหมาย และเสนอให้กำหนดนิยาม “ครบวงจร”

ประธานฯ เสนอให้ แก้ไขมติการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ ดังนี้ (๑) แก้ไขจาก “ที่ประชุมฯ เสนอให้เปลี่ยนชื่อกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย เป็น กฎหมายว่าด้วยการควบคุมสารเคมี” เป็น “ที่ประชุมฯ เสนอให้เปลี่ยนบริบทกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย เป็น กฎหมายว่าด้วยสารเคมี” (๒) เปลี่ยนชื่อระเบียบวาระการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา จากเดิม “ร่างเอกสารข้อเสนอการพัฒนาด้านกฎหมายเพื่อลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมี” เป็น “ร่างเอกสารข้อเสนอการพัฒนาด้านกฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องเพื่อลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมี” (๓) แก้ไขข้อเสนอการพัฒนาด้านกฎหมายเพื่อลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมี ในส่วนมาตรการระยะยาว เรื่อง การปรับปรุงกฎหมาย จาก “ยกระดับกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย” เป็น “ยกร่างกฎหมายว่าด้วยสารเคมีขึ้นมาใหม่ เพื่อมุ่งให้เกิดการจัดการสารเคมีอย่างครบวงจร โดยยังคำนึงถึงหลักการกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย”

นายกสมาคมธุรกิจเคมี ให้ความเห็นว่าการออกกฎหมายสารเคมีใหม่ที่สามารถสั่งการให้กฎหมายอื่น ๆ ดำเนินการนั้นในส่วนของกระทรวงแรงงานไม่น่าจะเป็นไปได้ เนื่องจากมีกฎกระทรวงเกี่ยวกับสารเคมีภายใต้กฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งมีศักดิ์ศรีเท่ากัน

ประธานฯ ให้ความเห็นว่าการออกกฎหมายว่าด้วยสารเคมี จะช่วยแก้ไขปัญหามีอยู่เดิมที่แต่ละหน่วยงานมีกฎหมายเฉพาะ ไม่เชื่อมโยงกับกฎหมายอื่น จึงเกิดการดำเนินงานแบบแยกส่วน ไม่บูรณาการ

นายศุภล ศรีสุขวัฒนา ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ความเห็นว่าการนำเสนอข้อมูลของฝ่ายเลขานุการฯ ทำให้เข้าใจได้ว่ามีกฎหมายกลางเพียงฉบับเดียวดูแลทั้งระบบ แต่ความเป็นจริงสารเคมีตั้งแต่กระบวนการก่อนออกสู่ตลาดจนถึงหลังออกสู่ตลาดเกี่ยวข้องกับกฎหมายอื่น ๆ ควรปรับปรุงการนำเสนอข้อมูลให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายใหม่ที่จะเกิดขึ้นกับกฎหมายที่มีอยู่

ผู้แทนกลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ให้ความเห็นว่าควรให้ความสำคัญต่อการกำกับดูแลหลังออกสู่ตลาด บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกลางในการจะบริหารจัดการต้องชัดเจน ซึ่งภายใต้กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายมีความคล่องตัวการกำกับดูแลและบทบาทหน้าที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน

ผู้แทนกรมควบคุมโรค ให้ความเห็นว่าควรประเมินความเสี่ยงแต่ละกระทรวงแตกต่างกัน ควรพัฒนามาตรฐานประเมินความเสี่ยงให้เป็นแนวทางเดียวกัน ปัจจุบันจะมีกฎหมายว่าด้วยโรคจากการประกอบอาชีพ และโรคจากสิ่งแวดล้อมอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งเกี่ยวข้องในขั้นตอนกำกับดูแลหลังผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด

นางยุวรี อินนา ที่ปรึกษาโครงการ ได้นำเสนอกรอบแนวคิดการเปลี่ยนแปลงการควบคุมสารเคมีสู่ระบบใหม่ว่า หากมีการนำเข้า/ผลิตสารเคมี ต้องตรวจสอบว่าเป็นสารเคมีที่อยู่ในทำเนียบรายการสารเคมีที่มีอยู่ในประเทศไทยหรือไม่ ถ้าไม่มี จัดเป็นสารใหม่ต้องประเมินความเสี่ยงพร้อมกำหนดเงื่อนไขการควบคุม จากนั้นจะส่งต่อให้หน่วยงานปฏิบัติไปดำเนินการแต่อยู่บนเงื่อนไขการควบคุมของกฎหมายกลาง

ผู้แทนมูลนิธิสาธารณสุขเพื่อการพัฒนา ให้ความเห็นต่อกรอบความคิดดังกล่าวเน้นการกำกับดูแลสารเคมีใหม่ก่อนออกสู่ตลาด ไม่ครอบคลุมกระบวนการกำกับดูแลหลังออกสู่ตลาด และการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ยังคงมีช่องว่างในปัจจุบัน

ประธานฯ ให้ความเห็นว่ากรอบความคิดดังกล่าวต้องชัดเจน ไม่ต้องการเน้นการกำกับดูแลสารเคมีก่อนออกสู่ตลาด สิ่งสำคัญคือการกำกับดูแลสารเคมีก่อนออกสู่ตลาดต้องมีความเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีข้อมูลสารเคมีครบถ้วนบนพื้นฐานการประเมินความเสี่ยง และมีการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการกำกับดูแลหลังออกสู่ตลาดตั้งแต่ช่วงที่ยังใช้กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายต่อเนื่องไปจนถึงเมื่อมีกฎหมายว่าด้วยสารเคมีฉบับใหม่

รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา ให้ความเห็นว่ากรอบกฎหมายลูก ซึ่งเป็นมาตรการเร่งด่วนควรระบุรายละเอียดเพิ่มเติมว่า เป็นกฎหมายเรื่องใดและหน่วยงานใดที่เกี่ยวข้อง ส่วนมาตรการทางกฎหมายระยะยาวซึ่งเสนอให้ยกระดับคณะกรรมการวัตถุอันตรายเป็นคณะกรรมการสารเคมีแห่งชาติ ต้องมีความชัดเจนว่าต่างจากคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีอย่างไร

ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม เสนอว่ามาตรการเร่งด่วนในช่วงต้น ควรทบทวนความจำเป็นของกฎหมายที่มีอยู่ อาจไม่ต้องมีในช่วงกลางและช่วงปลายเนื่องจากซ้ำซ้อนกับบางกิจกรรมในช่วงต้น

ประธานฯ ให้ความเห็นว่า กฎหมายว่าด้วยสารเคมีเป็นกฎหมายทำให้เกิดการจัดการสารเคมีครบวงจร เมื่อสารเคมีผ่านกลไกประเมินความเสี่ยงแล้ว จะต้องมีการครบถ้วนเช่น รายละเอียดและคุณลักษณะเฉพาะของสารเคมี และความเสี่ยงอันตรายโดยไม่ต้องกำหนดมาตรฐานใหม่ขึ้นในแต่ละกฎหมายลูกอีก เช่น ความเสี่ยงเกี่ยวกับความเป็นอันตรายของสารซึ่งเป็นคุณสมบัติของสารเคมีแต่ละชนิด (intrinsic properties) และการได้รับสัมผัสสาร ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการได้รับสัมผัสสารโดยตรง เช่น คนงานในโรงงานผลิตสารเคมีต้องมีการกำหนดค่า tolerance ต่อสารเคมีขึ้นมาตั้งแต่ต้นทาง และได้เสนอความเห็นให้ปรับข้อเสนอให้ชัดเจน รวม ๗ ประเด็น ดังนี้ (๑) การระดมสมองจากทุกภาคส่วน เพื่อพิจารณาร่างข้อเสนอที่ถูกกำหนดไว้ในมาตรการระยะยาว ในช่วงต้น (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔) ไม่ควรใช้เวลานานถึง ๓ ปี (๒) การจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยสารเคมีควรต้องเสร็จในช่วงต้น (๓) กฎหมายใหม่ควรออกได้ในช่วงกลาง (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙) สำหรับการปรับปรุงโครงสร้างต่าง ๆ เพื่อรองรับการบังคับใช้กฎหมายใหม่ สามารถดำเนินการตั้งแต่ในช่วงกลางต่อเนื่องไปจนถึงช่วงปลาย (พ.ศ. ๒๕๗๐ - ๒๕๗๙) (๔) มาตรการเร่งด่วน ช่วงต้น (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔) เป็นระยะที่ยังใช้กฎหมายเดิม ควรระบุให้ชัดเจนว่า จะดำเนินการปรับปรุงและการบังคับใช้กฎหมายใดให้มีประสิทธิภาพ (๕) มาตรการระยะยาว ช่วงกลาง (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙)

ซึ่งเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านจากกฎหมายเก่ามาเป็นกฎหมายใหม่ มีความสำคัญมาก ต้องเชื่อมต่อให้ดีดี จึงควรระบุว่าจะมีมาตรการใดมารองรับการเปลี่ยนแปลง (๖) มาตรการเร่งด่วน ควรสอดคล้องกับมาตรการระยะยาวเพื่อให้เห็นภาพการจัดการที่จะมีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงเวลา (๗) ให้เน้นประเด็นว่ากฎหมายว่าด้วยสารเคมีจะมีคณะกรรมการ ๒ ระดับ คือ ระดับกำกับดูแลและประสานนโยบายและระดับเทคนิควิชาการ

ผู้แทนกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ให้ความเห็นว่า ๒ ประเด็น ดังนี้ (๑) มาตรการเร่งด่วน กิจกรรมหลักคือ ทบทวนกฎหมายเดิมพร้อมยกเลิกกฎหมายที่ไม่ใช้แล้ว ออกกฎหมายลูกในเรื่องเร่งด่วน (๒) มาตรการระยะยาว เป็นแผนงานหลัก ในช่วงต้นต้องนำมาตราการเร่งด่วนไปสนับสนุน ช่วงกลางเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านจากกฎหมายเก่าไปสู่กฎหมายใหม่ต้องทำให้ไร้รอยต่อ (๓) มาตรการเสริม ต้องชัดเจน เช่น ช่วงต้นต้องช่วยสนับสนุน มาตรการเร่งด่วน ช่วงกลางต้องช่วยส่งเสริมกระบวนการเปลี่ยนผ่าน และช่วงปลายต้องช่วยส่งเสริมการใช้กฎหมายใหม่

ผู้แทนกลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ให้ความเห็นว่า ๓ ประเด็น คือ (๑) มาตรการเร่งด่วน ควรทบทวนความซ้ำซ้อนของกฎหมายเนื่องจากเชื่อมโยงกับมาตรการระยะยาว และความสามารถในการปฏิบัติตามของผู้ประกอบการ (๒) การกำกับดูแลหลังออกสู่ตลาด ควรจัดลำดับความสำคัญปัญหาที่ประเทศกำลังเผชิญในปัจจุบัน เช่น ใช้สารเคมีในพืชผักผลไม้จำนวนมาก การลักลอบนำเข้าขยะอันตรายมาทิ้งในประเทศ จากนั้นให้ความสำคัญกับการบังคับใช้กฎหมาย และ (๓) มาตรการระยะยาว จัดทำบัญชีสารเคมี โดยนำการประเมินความเสี่ยงมาพิจารณา

ผู้แทนมูลนิธิสาธารณสุขเพื่อการพัฒนา ให้ความเห็นว่า ๔ ประเด็นคือ (๑) ปรับเปลี่ยนการใช้คำจาก“มาตรการระยะยาว” เป็น “มาตรการระยะสั้น/กลาง” และ (๒) ระบุหน่วยงานรับผิดชอบการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม เนื่องจากเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ข้อเสนอมีโอกาสสำเร็จสูง อาจจัดทำเป็นแผนบูรณาการเพื่อให้เกิดการบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับหน่วยงานที่ต้องดำเนินการตามข้อเสนอ ไม่ใช่เพียงภาครัฐ ควรรวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (๓) มาตรการเร่งด่วน ต้องระบุประเด็นสำคัญที่ต้องการให้มีการบังคับใช้กฎหมาย (๔) การจัดทำทำเนียบรายการสารเคมีและการพัฒนาการประเมินความเสี่ยงเป็นเรื่องสำคัญต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของทุกหน่วยงานสามารถทำคู่ขนานพร้อมกันไปกับการปรับปรุงกฎหมาย

ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม ให้ความเห็นว่า ไม่อยากให้ลงรายละเอียดหน่วยงานทำหน้าที่แต่อาจยกตัวอย่างว่ามีหน่วยงานใดกำลังดำเนินการในเรื่องใดอยู่ เช่น เรื่องการบูรณาการฐานข้อมูลมีกรมโรงงานอุตสาหกรรมกำลังดำเนินการอยู่

ประธานฯ ให้ความเห็นว่า คณะอนุกรรมการฯ ชุดนี้ ไม่สามารถมอบหมายให้หน่วยงานใดเป็นเจ้าภาพหลัก เนื่องจากยังไม่ได้รับฉันทานุมติจากผู้ที่เกี่ยวข้อง แต่อาจยกตัวอย่างเรื่องที่มีการดำเนินการอยู่แล้ว เช่น การพัฒนาฐานข้อมูลวัตถุอันตราย โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม และให้คณะกรรมการแห่งชาติฯ มอบหมายหน่วยงานรับผิดชอบ เพราะองค์ประกอบมาจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เรื่องการพัฒนาฐานข้อมูลสารเคมีให้ครอบคลุมด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมควรมีเจ้าภาพหลักเพียงหน่วยงานเดียวจากนั้นเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง

ประธานฯ ให้ความเห็นว่าคณะอนุกรรมการฯ ไม่ควรเสนอตัวเอง ควรให้คณะกรรมการแห่งชาติฯ มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไป

ฝ่ายเลขานุการฯ (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) ให้ความเห็นว่าในการประชุมที่ผ่านมา คณะกรรมการแห่งชาติฯ ได้เห็นชอบการพัฒนาและบูรณาการฐานข้อมูลวัตถุอันตรายของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ในระยะเวลา พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ และเสนอให้สั่งการเพิ่มเติมว่าให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมขยายขอบเขตการพัฒนาฐานข้อมูลให้ครอบคลุมการบริหารจัดการข้อมูลสารเคมี สำหรับการพัฒนากฎหมายสารเคมีใหม่ ฝ่ายเลขานุการฯ

จะเสนอให้ที่ประชุมคณะกรรมการแห่งชาติฯ มอบหมายให้คณะอนุกรรมการฯ ชุดนี้ดำเนินการกำกับดูแลการพัฒนา กฎหมายว่าด้วยสารเคมี

มติที่ประชุม

๑. เห็นชอบตามร่างเอกสารข้อเสนอการพัฒนาด้านกฎหมายเพื่อลดความเสี่ยงอันตราย จากสารเคมีที่จะดำเนินการในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๙ และมาตรการเร่งด่วน มาตรการระยะยาว และมาตรการเสริม
๒. ให้ฝ่ายเลขานุการฯ รับข้อเสนอแนะจากที่ประชุมฯ ไปปรับปรุงเนื้อหาข้อเสนอดังกล่าว ให้ความสมบูรณ์ ชัดเจนก่อนนำเสนอคณะกรรมการแห่งชาติฯ พิจารณาในการประชุมฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ ในวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ระเบียบวาระที่ ๔

เรื่องอื่น ๆ

ไม่มี

เมื่อไม่มีผู้ใดเสนอเรื่องต่อที่ประชุมอีก ประธานฯ กล่าวขอบคุณที่ประชุม และปิดการประชุม

เลิกประชุม

เวลา ๑๔.๐๐ น.

นางสาวกิริณา รุณภัย
 ภาสัชกรปฏิบัติการ กองแผนงานและวิชาการ
 ผู้จัดรายงานการประชุม

นางอมรรัตน์ สีนะนิกุล
 ภาสัชกรชำนาญการพิเศษ กองแผนงานและวิชาการ
 ผู้ตรวจรายงานการประชุม